

พุทธธรรม

ฉบับปรับขยาย

หากยังรู้สึกว่านิพพานห่างไกล
และยากเกินไปที่จะเข้าใจ
ถ้าพูดถึงนิพพานแล้ว
ยังให้เกิดความรู้สึกอ้างว้างโหวงเหวง
ก็พึงยึดเอาภาวะโสดาบันนี้แหละ
เป็นสะพานทอดไปสู่ความเข้าใจนิพพาน
เพราะความเป็นโสดาบัน เป็นสิ่งที่ใกล้เคียงความรู้สึก
และเข้าใจได้ง่ายกว่าสำหรับคนสมัยปัจจุบัน
ในเวลาเดียวกัน ภาวะโสดาบันนั้นก็เกี่ยวข้องกับนิพพาน
โดยฐานเป็นการเข้าถึงกระแสสู่นิพพาน
หรือที่อรรถกถาเรียกว่าเป็น
ปฐมทัศน์แห่งนิพพาน (เห็นนิพพานครั้งแรก)
นับว่าได้ผลทั้งสองด้าน
และยังถูกต้องตามหลักการที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ด้วย

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต)

